Wiadomości Statystyczne

Miasta Poznania.

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania.

Wydawca: Magistrat stoł. miasta Poznania. Redaktor: Zygmunt Zaleski.

Rocznik 18. Grudzień 1929. Nr. 12.

I. Naturalny ruch ludności.

1. Małżeństwa.

a) Według wieku.

Mężczyźni w wieku lat	zawarli związki małżeńskie z kobietami w wieku lat: poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej	Ogółem mężczyzn
poniżej 20	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	6	33	11	3	1	—	—	54
25—29	4	27	29	9	—	—	—	69
30—39	1	9	6	7	1	—	—	24
40—49	1	2	3	2	2	—	—	10
50—59	—	—	—	1	2	—	—	3
60 i wyżej	—	—	—	1	1	—	-	2
Ogółem kobiet	12	71	49	23	7	—	—	162

W tem związków zamiejscowych 1 i to m. lat 23 z kob. lat 22,

b) Według stanu cywilnego.

Mężczyźni	z kobietami woln.	owdow.	rozwiedz.	Ogółem mężcz.
wolni . . .	146	2	—	148
wdowcy .	8	2	—	10
rozwiedz.	3	—	1	4
Ogółem kobiet	157	4	1	162

W tem związków zamiejscowych 1 i to m. wolni z kob. wolną.

c) Według wyznania.

Mężczyźni wyznania	z kobietami wyznania katol.	ewang.	mojż.	innego	Ogółem mężczyzn
katolickiego	157	—	—	—	157
ewangelickiego	3	2	—	—	5
mojżeszowego	—	—	—	—	—
innego	—	—	—	—	—
Ogołem kobiet	160	2	—	—	162

W tem związków zamiejscowych 1 i to m. kat. z kob. kat.

d) Według narodowości.

Mężczyźni narodowości	z kobietami narodowości polskiej	niem.	innej	Ogółem mężcz.
polskiej . .	156	—	—	156
niemieckiej	4	2	—	6
innej . . .	—	—	—	—
Ogółem kobiet	160	2	—	162

W tem związków zamiejscowych 1 i to m. narod. polskiej z kob. narod. polskiej.

DRUKARNIA DZIENNIKA [illegible]SKIEGO

2. Urodzenia.

a) Według płci i pochodzenia.

Noworodki płci	żywo urodzone: ślubne	żywo urodzone: nieślubne	żywo urodzone: ogółem	z tych urodzone: w zakładach	z tych urodzone: jako bliźnięta i t. d.	martwe: ślubne	martwe: nieślubne	martwe: ogółem	Ogółem
1. Miejscowe.									
m.	198	40	238	59	2	2	1	3	241
ż.	160	28	188	47	6	2	1	3	191
ogółem	358	68	426	106	8	4	2	6	432
2. Zamiejscowe.									
m.	11	13	24	21	—	2	—	2	26
ż.	10	7	17	15	—	3	—	3	20
ogółem	21	20	41	36	—	5	—	5	46
3. Wszystkie urodzenia.									
m.	209	53	262	80	2	4	1	5	267
ż.	170	35	205	62	6	5	1	6	211
Ogółem	379	88	467	142	8	9	2	11	478

Zgłoszeń spóźnionych: 43 (40 z listopada 1929 r. 1 z października 1929 r., 1 z marca 1925 r., 1 z grudnia 1921 r.) (w tem 36 miejscowe i 7 zamiejscowe.)

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców.

Zawód ojca wzgl. matki	miejsc.	zamiejsc.	ogółem
A. Ślubni według zawodu ojca			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy	31	6	37
2. Urzędnicy prywatni	47	—	47
3 Rzemieślnicy (czeladź)	125	5	130
4. Robotnicy i p.	103	5	108
5. Zawody umysłowe wolne	3	1	4
6. Urzędnicy publiczni	46	4	50
7. Inne zawody	3	--	3
8. Bez zawodu i nieznanego zawodu	—	—	—
Ogółem	358	21	379
B. Nieślubni według zajęcia matki			
a) Pracownice przemysłowe	24	3	27
b) Służące	21	11	32
c) Pracownice handlowe i biurowe	9	1	10
d) Zawody wolne	--	—	—
e) Inne zawody	2	—	2
f) Bez zawodu i nieznanego zawodu	12	5	17
Ogółem	68	20	88

c) Żywo urodzeni według wyznania rodziców.

Wyznanie ojca	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych: katol.	ewang.	mojż.	inne	ogółem	Wyznanie matki przy dzieciach nieślubnych
1. Miejscowe						
katol.	348	2	—	—	350	67
ewang.	2	4	—	—	6	1
mojż.	—	—	1	—	1	—
inne i niezn.	1	—	—	—	1	—
Ogółem	351	6	1	—	358	68
2. Wszystkie urodz.						
katol.	366	2	—	—	368	87
ewang.	2	5	—	—	7	1
mojż.	—	—	3	—	3	—
inne i niezn.	1	—	—	—	1	—
Ogółem	369	7	3	—	379	88

d) Żywo urodzeni według narodowości rodziców i następstwa rodowego.

Narodowość rodziców: ojca	matki	Noworodki ślubne były w tem samem małżeństwie ... dzieckiem: 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 i w.	Ogółem	Narodowość matki przy dzieciach nieślubnych
1 Miejscowe																	
pol.	pol.	118	83	58	35	23	15	7	4	1	1	2	1	2	—	350	67
pol.	niem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem.	pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem.	niem.	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
inne i	niezn	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ogółem		121	85	60	36	23	15	7	4	1	1	2	1	2		358	68
2. Wszystkie urodz.																	
pol.	pol.	126	87	61	36	23	15	8	5	1	1	2	1	2	-	368	87
pol.	niem	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	-	—	—	—	—
niem.	pol.	—	—	—	—	–		—	—	—	—	—	—	—	--	—	—
niem.	niem	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		5	1
inne i	niezn.	4	1	—	1		—	—	—	—	—	—	—	—		6	—
Ogółem		131	90	63	37	23	15	8	5	1	1	2	1	2	-	379	88

3. Zgony.

a) Według przyczyn śmierci i płci.

Liczba skróconego mianownictwa międzynarod.	Przyczyna śmierci	1. Miejscowe									2. Wszystkie zgony								
		Ogółem			W tem dzieci w 1. r. życia				W tem dzieci w 2-5 roku		Ogółem			W tem dzieci w 1 r. życia				W tem dzieci w 2-5 roku	
					m.		ż.							m.		ż.			
		m.	ż.	razem	śl.	nie śl.	śl.	nie- śl.	m.	ż.	m.	ż.	razem	śl.	nie- śl.	śl.	nie- śl	m.	ż.
1	Dur brzuszny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Płonica	3	3	6	—	—	1	—	1	2	5	3	8	—	—	1	—	1	2
7	Krzusiec	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1
8	Błonica	1	1	2	—	—	—	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	1	—
9	Grypa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Inne choroby nagminne	1	1	2	1	—	1	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—
13	Gruźlica narządu oddech.	14	15	29	—	—	—	—	—	—	15	15	30	—	—	—	—	—	—
14	Gruźlica opon mózgowych	1	2	3	1	—	1	—	—	1	1	2	3	1	—	1	—	—	1
15	Gruźlica innych narządów	2	1	3	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	—	—	—
16	Rak i inne nowotwory złośliwe	5	10	15	—	—	—	—	—	1	9	10	19	—	—	—	—	—	1
17	Zapalenie opon mózgow.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Udar i rozmięknienie mózgu	10	3	13	—	—	—	—	1	—	10	3	13	—	—	—	—	1	—
19	Choroby serca	9	18	27	1	—	—	—	—	—	9	20	29	1	—	—	—	—	—
20	Ostry nieżyt oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Przewlekły nieżyt oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Zapalenie płuc	5	5	10	2	—	—	—	—	1	6	7	13	2	—	—	—	1	1
23	Inne choroby narządów oddechowych	5	3	8	—	1	—	1	—	—	5	3	8	—	1	—	1	—	—
24	Choroby żołądka z wył. raka	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
25	Nieżyt kiszek i żołądka	3	2	5	2	1	1	1	—	—	3	2	5	2	1	1	1	—	—
26	Zapalenie ślepej kiszki	2	4	6	—	1	—	—	—	—	2	4	6	—	1	—	—	—	—
27	Przepuklina i wygłobienie jelit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
28	Marskość wątroby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
29	Zapalenie nerek	3	3	6	—	—	—	—	—	—	3	4	7	—	—	—	—	—	—
30	Guzy nierakowe i inne choroby narząd. płc. u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Zakażenie połogowe	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
32	Inne choroby ciąży i porodu	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
33	Wątłość wrodzona i wady rozwoju	16	9	25	10	6	7	2	—	—	17	12	29	10	7	9	3	—	—
34	Uwiąd starczy	6	7	13	—	—	—	—	—	—	7	7	14	—	—	—	—	—	—
35	Śmierć gwałtowna:																		
	a) przypadkowa	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—
	b) zabójstwo	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—
36	Samobójstwo	3	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
37	Choroby wyżej niewyszczególnione	8	13	21	3	—	2	1	—	—	10	16	26	3	—	2	1	—	—
38	Choroba nie wiadoma albo źle określona	2	1	3	—	—	—	—	1	—	3	1*	4	—	—	—	—	1*	—
	Ogółem	103	107	210	20	10	13	5	4	6	118	121	239	20	11	15	6	5	6

Zgłoszeń spóźnionych: 2 z listopada 1929 r.

Zgłoszeń spóźnionych: 2 z listopada 1929 r.

b) Dzieci nieślubne, zmarłe w 1. roku życia, według zajęcia matki.

Zajęcie matki	miejsc.	zamiejsc.	Ogółem
a. Pracownice przemysł.	6	1	7
b. Służące	4	1	5
c. Pracownice handlowe i biurowe	2	—	2
d. Zawody wolne	—	—	—
e. Inne zawody	—	—	—
f. Bez zawodu i nieznanego zawodu	3	—	3
Ogółem	15	2	17

c) Osoby zmarłe w wieku ponad 15 lat według stanu cywilnego.

	wolni	małżonk.	owdow.	rozwiedz.	stanu nieznanego	Ogółem
1. Miejscowe						
mężczyźni	13	44	7	1	—	65
kobiety	30	24	24	—	—	78
Ogółem	43	68	31	1	—	143
2. Wszystkie zgony						
mężczyźni	16	49	8	1	—	74
kobiety	31	30	28	—	—	89
Ogółem	47	79	36	1	—	163

d) Według narodowości

1. zmarło miejscowych: 203 Polaków, 7 Niemców.—innych i niezn. narod.
2. Zmarło wogóle: 227 Polaków, 12 Niemców, — innych i niezn. narod

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania.
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców).

1. Miejscowe

Wiek lat	Wyznanie: katol.	ewang.	mojż.	inne i niezn.	Zajęcie: Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzędnicy prywatni	Rzemieślnicy (czeladź)	Robotnicy i p.	Zawody umysłowe wolne	Urzędnicy publiczni	Inne zawody	Bez zawodu i niezn. zaw.	Ogółem
Do 5	55	2	—	1	1	8	16	22	—	8	—	3	58
6—10	7	—	—	—	2	—	2	3	—	—	—	—	7
11—15	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
16—20	7	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	7
21—30	19	—	—	—	—	2	5	8	—	2	1	1	19
31—40	16	1	1	—	2	1	—	3	—	1	—	11	18
41—50	17	1	—	—	2	3	3	4	—	1	—	5	18
51—60	16	1	1	—	3	—	2	1	—	3	—	9	18
61—70	23	1	—	—	4	—	2	6	1	2	—	9	24
ponad 70	31	7	1	—	6	3	4	2	—	1	—	23	39
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	193	13	3	1	20	19	35	49	1	19	1	66	210

2. Wszystkie zgony

Wiek lat	Wyznanie: katol.	ewang.	mojż.	inne i niezn.	Zajęcie: Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzędnicy prywatni	Rzemieślnicy (czeladź)	Robotnicy i p.	Zawody umysłowe wolne	Urzędnicy publiczni	Inne zawody	Bez zawodu i niezn. zaw.	Ogółem
Do 5	58	3	1	1	2	8	16	26	—	8	—	3	63
6—10	10	—	—	—	2	—	3	5	—	—	—	—	10
11—15	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	3
16—20	8	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	5	8
21—30	23	—	1	—	—	3	5	9	—	3	1	3	24
31—40	18	1	1	—	2	2	—	3	—	1	—	12	20
41—50	20	1	—	—	2	3	3	5	—	1	—	7	21
51—60	18	1	1	—	3	—	2	1	—	3	—	11	20
61—70	24	2	—	—	4	—	3	6	1	3	—	9	26
ponad 70	33	10	1	—	6	5	4	3	—	1	—	25	44
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	215	18	5	1	21	23	38	58	1	21	1	76	239

Przyrost naturalny ogólny 228, miejscowy 216. W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 2,15, zgonów 1,06, małżeństw 0,82, ubytku napływowego 0,33 ogólnego przyrostu ludności miejscowej 0,76

II. Zmiany miejsca zamieszkania.

a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania. *)

1. Ilość i stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem: m.	k.	razem	Stan rodzinny: Rodziny: głowy m.	głowy k.	członkowie m.	członkowie k.	Osoby samotne m.	Osoby samotne k.
Przypływ	1195	1176	2371	99	37	66	204	1030	935
Odpływ	1463	974	2437	116	37	109	205	1238	732
Różnica	—268	+202	—66	—17	—	—43	—1	—208	+203

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki.

(Dokąd wzgl. skąd?)

	Wojew. Poznańskie	Reszta byłej dzielnicy pruskiej	Była dzielnica rosyjska	Była dzielnica austr.	Zagranica	Wędrówka i podróż	Niewiadomo
Przypływ	1560	198	329	109	50	—	115
Odpływ	1554	301	303	78	114	—	87
Różnica	+ 6	—103	+ 36	+ 31	—64	—	+28

*) Materjał uwzględniony przy opracowaniu nie był kompletny.

3. Wyznanie przeprowadzających się.

	Katolicy 1.	Katolicy 2.	Ewangelicy 1.	Ewangelicy 2.	Izraelici 1.	Izraelici 2.	Inni i bez wyzn. 1.	Inni i bez wyzn. 2.	Ogółem
Przypływ	2200	39	108	7	29	4	34	—	2371
Odpływ	2328	103	77	9	13	2	19	—	2437
Różnica	—128	—64	+31	—2	+16	+2	+15	—	— 66

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób, przyprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się zagranicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się.

	Przypływ	Odpływ	Różnica
I. Mężczyźni.			
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	29	26	+ 3
2. Urzędnicy prywatni	190	201	— 11
3. Rzemieślnicy (czeladź)	360	568	—208
4. Robotnicy i p.	130	226	— 96
5. Zawody umysłowe wolne	10	5	+ 5
6. Urzędnicy publiczni	96	98	— 2
7. Wojskowi	11	10	+ 1
8. Inne zawody	40	63	— 23
9. Bez zawodu lub nieznanego zawodu	329	266	+ 63
Ogółem	1195	1463	—268
II. Kobiety.			
1. Robotnice i p.	32	29	+ 3
2. Służące	489	347	+142
3. Urzędniczki prywatne	76	71	+ 5
4. Zawody umysłowe wolne	3	—	+ 3
5. Urzędniczki publiczne	33	34	— 1
6. Inne zawody	70	99	— 29
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu	473	394	+ 79
Ogółem	1176	974	+202

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania.

1. Przeprowadzki według dzielnic miasta.

Przeprowadzono się	na lub do: Prawy brzeg Warty	Centrum	Wilda	Jeżyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Główna	Komandorja	Rataje	Starołęka Mała	Dębiec	Winiary	Naramowice dom.	Ogółem
Z prawego brzegu Warty	91	147	40	36	23	9	5	3	2	3	1	6	—	366
z Centrum	105	884	147	188	167	23	8	1	2	7	8	27	—	1567
z Wildy	18	179	355	80	99	26	14	—	7	4	8	10	—	800
z Jeżyc i Sołacza	11	128	35	221	76	11	3	—	2	—	7	13	—	507
z św. Łazarza	16	250	113	172	361	46	5	—	2	5	14	5	—	989
z Górczyna	4	1	4	3	3	12	—	—	—	—	—	—	—	27
z Głównej	—	7	5	2	1	1	13	—	2	—	—	—	—	31
z Komandorji	—	3	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	10
z Rataj	2	4	4	2	5	2	—	—	—	—	—	—	—	19
z Starołęki Małej	—	1	2	—	3	—	5	—	—	3	—	—	—	14
z Dębca	1	4	6	—	3	—	—	—	—	4	1	—	—	19
z Winiar	6	36	21	41	15	—	2	—	1	—	1	13	—	136
z Naramowic dom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem . . .	254	1644	732	745	756	130	62	4	18	26	40	74	—	4485

2. Stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem
Ogółem	4485
Płeć: mężczyzn	2277
kobiet	2208
Razem	4485
Stan rodzinny: głowa rodziny mężczyzn	416
„ „ kobiet	34
Członkowie rodziny: mężczyzn	291
kobiet	695
Samotni mężczyzn	1570
kobiet	1479

3 Zajęcie przeprowadzających się.

	Ogółem
I. Mężczyźni.	
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy . .	71
2. Urzędnicy prywatni	359
3. Rzemieślnicy (czeladź)	817
4. Robotnicy i p.	259
5. Zawody umysłowe wolne	20
6. Urzędnicy publiczni	160
7. Wojskowi	15
8. Inne zawody	43
9. Bez zawodu i niezn. zawodu	533
Ogółem	2277
II. Kobiety.	
1. Robotnice i p.	172
2. Służące	702
3. Urzędniczki prywatne	150
4. Zawody umysłowe wolne	9
5. Urzędniczki publiczne	19
6. Inne zawody	237
7. Bez zawodu i niezn. zawodu	919
Ogółem	2208

III. Zdrowotność.

1. Przypływ w szpitalu miejskim według wieku i choroby.

Wiek lat. 0/1	1/5	5/10	10/15	15/20	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	70 i więcej	Nie podano	Ogółem
7	6	5	9	19	197	61	35	49	8	8	6	410

W tem przypadków: chorób zakaźnych 10, chorób oczu i uszu — zachorzeń wewnętrznych 87, chorób płucnych 32, reumatyzmu —, chorób żołądka i jelit —, zachorzeń połogowych —, chorób serca —, uwiądu starczego —, chorób nerwowych —, chorób umysłowych 24, świerzby — chorób skórnych 23, chorób zewnętrznych —, chorób płciowych 86 do obserwacji 9, do opieki—, zatrucia 8, obrażenia 131,

2. Chorzy w szpitalach i przytułkach.

Zakłady	W początku miesiąca	Przypływ w miesiącu	Odpływ w miesiącu	+ —	W końcu miesiąca	W odpływie jest zmarłych
Przytuł. dla starc. Grobla 26	128	5	3	+2	130	—
Szpital miejski:						
I. St. chorób zewn. .	98	142	163	—21	77	6
II. St. chorób wewn. .	140	90	95	—5	135	9
III. St. chorób wener. i skórnych . .	106	101	104	—3	103	—
IV. St. dziecięca . . .	29	15	19	—4	25	2
V. St. dla umysłowo chorych . . .	22	30	28	+2	24	2
VI. St. płucno-chorych .	104	32	35	—3	101	12
razem	499	410	444	—34	465	31
Szpital djakonisek . . .	222	189	206	—17	205	14
„ żydowski	5	10	8	+2	7	—
„ SS. Miłosierdzia .	187	190	190	—	187	12
Zakład św. Józefa . . .	174	141	187	—46	128	18
Sanatorjum SS. Elżbietanek	86	82	114	—32	54	4

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.

Dezynfekcyj dokonano w zakładzie 5, poza zakładem 188, razem 193. Dezynfekcję spowodowały następujące choroby:

Żarnice	— razy	Dur brzuszny . .	5 razy
Płonica	72 „	„ inny	— „
Ospa	— „	Gruźlica	47 „
Błonica i dławiec .	63 „	Czerwonka	1 „
Zakażenie połogowe	2 „	Inne choroby . . .	3 „
Dezynfekcji rzeczy .	— „	Robactwo	— „
		Świerzb	— „

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.

Rodzaj choroby	I. Stare Miasto p. l. brz. Warty	II. Stare Miasto p.p.brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dzieln. nowe	Ogółem
Błonica i dławiec	20	14	21	18	7	3	1[1])	84
Płonica . .	23	8	14	20	16	—	1[1])	82
Żarnice . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny .	2	—	—	—	2	—	—	4
Dur plamisty .	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakażenie . połogowe .	1	1	—	1	—	—	—	3
Jaglica . .	5	4	2	3	—	—	1[2])	15
Gruźl. płuc .	15	2	6	9	12	—	4[3])	48
Czerwonka .	1	—	—	—	—	—	—	1
Inne choroby	—	—	—	—	1	—	—	1
Ogółem	67	29	43	51	38	3	7	238

Uwaga: [1]) Dębiec, [2]) Winiary, [3]) 1 Starołęka Mała, 3 Winiary.

IV. Nieruchomości: stosunki mieszkaniowe.

1. Zmiany własności.

Urząd mieszk. opinjował o kontraktach sprzedaży: ogółem	odmowie	Realność zmieniała właściciela w ostatnich 3 latach: 1 raz	2 razy	3 i w. razy	Nabywcy: z Poznania	z woj. zachod.	z reszty Polski	Inni
43	—	31	12	—	35	7	1	—

Przechodzi w inne ręce nieruchomości zabudowanych: z rąk niemieckich 3, z rąk polskich 40.

2. Budownictwo. (Budowle ukończone.)

Nowe budowle	Przybyło nowych bud. główn. dla celów mieszkaniowych	bud. główn. dla celów innych	oficyn dla celów mieszkaniowych	oficyn dla celów innych	innych budynków	Przebudowy i rozbudowy	Rozbiórki	Ogółem budowli	Stworzono nowych mieszkań	ubikacyj mieszkaniow. ogółem	lokali handlow. i przemysłow.
13	3	2	2	2	4	7	3	23	34	88	3

Wniosków budowlanych wpłynęło 120, zezwoleń udzielono 134.

3. Budowa mieszkań.

	Mieszkania o 1 izbie	2 pokojach	3	4	5	6 i w.	Ogółem	Lokale handlowe i przemysłowe
Powstało	6	15	8	3	—	3	35	6
Ubyło	—	—	1	—	—	—	1	3
Różnica + —	+6	+15	+7	+3	—	+3	+34	+3

V. Zamożność i ubóstwo.

1. Bank miasta Poznania.

	Ilość deponentów	Suma depozytów zł.
Stan oszczędności i depozytów w początku miesiąca	64 940	17 677 845,15
Przypływ	542	1 654 439,54
Odpływ	201	1 599 967,03
Stan w końcu miesiąca	65 281	17 732 317,66

2. Lombard Miejski.

	Liczba zastawów	Suma pożyczek zł	Przeciętna pożyczka zł
Zasób na początku miesiąca	8632	642 612	74,44
W ciągu miesiąca złożone	3361	184 096	54,77
W ciągu miesiąca wykupione	2665	175 968	66,02
Sprzedane publicznie	—	—	—
W końcu miesiąca	9328	650 740	69,76

3. Miejska opieka nad ubogimi i sierotami.

	Stan w początku miesiąca	Przypływ	Odpływ	+ —	Stan w końcu miesiąca	W odpływie jest zmarłych
1. Ubodzy w opiece obwodowej	4280	88	21	+67	4347	10
2. Dzieci w miejskiej opiece:						
a) w 1 roku życia	352	57	49	+ 8	360	8
b) od 1—2 r. „	300	28	37	— 9	291	—

Noclegów udzielono w Schronisku dla bezdomnych Łazienna 2, osobom 3976 w tem 2277 mężczyzn, 1064 kobiet, 635 dzieci

VI. Praca.

1. Taryfy robotnicze.

(Płaca godzinowa.)

Kategorje robotników	Przemysł i handel gr	Metalurgja gr	Przem. budowlany gr	Rob. miejscy fabr. gr	Rob. miejscy inni gr
Rzemieślnicy do 2 lat po wyucz	84	84	180-200	117	114
„ 2—4 „ „ „	100	100	.	128	126
„ 2—4 „ żonaci	117	117	.	153	148
„ ponad 4 „ po wyucz.	117	117	.	153	148
Robotnicy przyuczeni	86	89	195*)	117	117
Robotnicy 16—18 lat	42	42	.	.	.
„ 18—21 „	69	69	70-80	78	78
„ ponad 21 lat samotni	84	84	98-108	111	111
„ ponad 21 lat żonaci	84	84	.	111	111
Robotnice 16—18 lat	38	38	.	.	.
„ 18—21 lat	49	49	.	56	56
„ ponad 21 lat	56	56	.	71	71

Uwagi: U robotników w „przemyśle budowlanym" płaci się wyższe stawki od 20 lat a nie od 21 lat.

Do drugiej kategorji płacy rzemieślników w przemyśle budowlanym należą w zasadzie małoletni oraz ci pełnoletni pracownicy, których wydatność pracy jest znacznie mniejszą od przeciętnej.

*) robotnik zawodowy.

2. Pośrednictwo pracy.

	Wolne miejsca m.	Wolne miejsca k.	Wolne miejsca raz.	Podaż pracy m.	Podaż pracy k.	Podaż pracy raz.	Umieszczono m.	Umieszczono k.	Umieszczono raz.	Cofnięto	Pozostaje miejsc	Pozostaje pracowników
Przem. Metalowy	20	—	20	473	—	473	20	—	20	-,24	—	429
Budowlany	18	—	17	698	—	698	16	—	16	-1,32	—	650
Drzewny	7	—	7	161	—	161	7	—	7	-, 6	—	148
Skórny	3	—	3	72	—	72	3	—	3	-, 3	—	66
Papier druk.	—	—	—	62	11	73	—	—	—	-, 4	—	69
Spożywczy	—	—	—	92	—	92	—	—	—	-, 4	—	88
Konfekcyjny	—	—	—	37	25	62	—	—	—	-, 3	—	59
Inny	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	7
Robotnicy niekwalifik.	56	144	200	2180	1147	3327	56	144	200	-,47	—	3080
Służ. domowa	1	41	42	35	60	95	1	37	38	4,13	—	44
„ folwarcza	24	23	47	43	23	66	21	23	44	3,10	—	12
„ sezonowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pracownicy komunik.	—	—	—	54	—	54	—	—	—	-, 2	—	52
Biuraliści	—	—	—	207	171	378	—	—	—	-,29	—	349
Subjekci handl.	—	—	—	201	30	231	—	—	—	-,19	—	212
Inni umysłowi	—	—	—	164	21	185	—	—	—	-,31	—	154
Prak. term.	3	—	3	6	—	6	2	—	2	-,2	1	2
Inni	5	—	5	4[illegible]	—	49	5	—	5	-,2	—	42
Ogółem	136	208	344	4541	1488	6029	131	204	335	-,231	1	5463
w tem z poprzedniego miesiąca	5	4	9	2896	1007	3903	—	—	—	—	—	—

Uwaga: Liczby powyższe dotyczą wyłącznie miasta Poznania

VII. Aprowizacja mięsna.

Rzeźnia miejska i Targowisko.

1) Spęd i ubój.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	koni	Ogółem
spędzono	400	688	2[illegible]04	10667	3709	1710	—		—	19978
ubito	225	492	754	9765	3602	1902	110	1	267	17118

2) Targowisko.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	Ogółem
Nadeszło									
koleją żelazną	381	407	1521	4993	1612	1378	—	—	10 292
drogą kołową	19	281	1283	5674	2097	332	—	—	9686
Wysłano									
koleją żelazną	164	225	1572	1401	167	24	—	—	3553
drogą kołowa	31	39	5 2	—	—	—	—	—	592
do rzeźni	205	424	710	9266	3542	1686	—	—	15 833

3) Ruch na torze łącznikowym.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	koni	prosiąt	Ogółem	w wozach o 1 piętrach	w wozach o 2 piętrach
Nadeszło	394	463	1556	5167	1647	1438	—	—	—	10665	344	13

Wysłano 8 wagonów mierzwy z rzeźni miejskiej.

VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby.

1. Najczęstsze ceny detaliczne.

	Waga lub miara	1. tydz. zł gr	2. tydz. zł gr	3. tydz. zł gr	4. tydz. zł gr	Uwagi
1. Chleb żytni	1 kg.	45	44	43	44	z przem. 70%
2. „ pszen.	„	1,00	1,00	1,00	1,00	z przemiału 65%
3. Mąka pszen.	„	80	80	80	80	
4. „ żytnia	„	50	50	50	50	z przem. 70%
5. Kasza jęcz..	„	70	70	70	70	
6. Groch polny	„	80	80	80	80	
7. Fasola . . .	„	1,50	1,50	1,50	1,50	
8. Cukier . . .	„	1,56	1,56	1,56	1,56	
9. Mleko niezb.	1 l.	42	42	42	42	
10. Jaja	1 szt.	28	28	28	28	
11. Ser biały. .	1 kg.	1,20	1,20	1,20	1,20	
12. Mięso woł. z k.	„	3,60	3,60	3,60	3,60	
13. Cielęcina z k.	„	3,80	3,60	3,60	3,60	
14. Wieprz. brz.	„	3,60	3,60	3,60	3,60	
15. Słonina św.	„	3,60	3,60	3,60	3,60	
16. Olej rzepak.	1 l.	3,20	3,20	3,20	3,20	
17. Masło niesol.	1 kg.	7,20	7,20	7,20	7,20	
18. Smalec wp.	„	4,80	4,80	4,80	4,80	
19. Ziemniaki .	„	10	10	10	10	
20. Sól biała . .	„	36	36	36	36	
21. Kapusta kw.	„	60	60	60	60	
22. Marchew . .	„	20	20	30	30	
23. Kawa palona naturalna . .	„	12,00	12,00	12,00	12,00	
24. Kawa zboż. w p.	„	1,20	1,20	1,20	1,20	
25. Węgiel kam.	50 kg.	3,80	3,80	3,80	3,80	
26. Nafta	1 l.	65	65	65	65	
27. Mydło do prania . . .	1 kg.	2,50	2,50	2,50	2,50	
28. Gaz	1 kbm.	30	30	30	30	
29. Elektryczn. .	1 kwg.	60	60	60	60	
30. Przejazd tramwajem .	—	25	25	25	25	
31. Nr. gazety .	—	20	20	20	20	
32. Strzyżenie głowy . . .	—	1,50	1,50	1,50	1,50	
33. Bilet do teatru ludow. lub kina . .	—	1,50	1,50	1,50	1,50	
34. Drzewo rąb.	1 mp.	29,00	29,00	29,00	29,00	
35. Cebula . . .	1 kg.	50	50	50	50	
36. Gęś	„	nie notowano				
37. Karpie . . .	„	4,00-5,00-	4,00-5,00-	5,00-5,20	!,805,60	

2. Ceny hurtowne.

(W ostatnim tygodniu miesiąca. Za 100 kg. przy zwierzętach wagi żywej.)

Pszenica - - - -	37,00 zł	Len - - - -	nie notowano
Żyto - - - - - -	26,00 „	Konopie - - -	nie notowano
Jęczmień - - - -	25,50 „	Świnie - - - -	214,00-258,00 zł
Owies - - - -	23,50 „	Woły - - - -	136,00-142,00 „
Proso - - - -	nie notowano	Cielęta - - - -	140,00-210,00 „
Tatarka - - - -	nie notowano	Owce - - - -	140,00-154,00 „
Wełna krajowa -	nie notowano	Kozy - - - -	nie notowano

3. Wskaźniki drożyźniane.

Budżet rodziny robotniczej 4 - osobowej. Przy schematach Calwera i Komisji Płacy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

		1913	1929 XI.	1929 XII.	XI.—XII.
1. Koszty wyżywienia					
a) schemat Calwera	tyg. zł	30,67	57,14	57,22	+ 0,08
	wskaźnik	100	186	186	+ 0,14%
b) schemat Komisji Płacy	tyg. zł	19,71	40,47	40,55	+ 0,08
	wskaźnik	100	205	206	+ 0,20%
c) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	2,15	4,41	4,42	+ 0,01
	wskaźnik	100	205	206	+ 0,54%
2. Koszty potrzeb innych					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	12,45	29,04	29,04	—
	wskaźnik	100	233	233	—
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	1,78	4,20	4,20	—
	wskaźnik	100	236	2,36	—
w tem: mieszkanie, opał etc.	zł	1,13	2,02	2,02	—
potrzeby kulturalne,	zł	0,31	0,59	0,59	—
odzież	zł	0.33	1,59	1,59	—
3. Koszty utrzym. ogółem					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	32,17	69,51	69,59	+ 0 08
	wskaźnik	100	216	216	+ 0,11%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	3,93	861	8,62	+ 0,01
	wskaźnik	100	219	219	+ 0,15%
4. Żyto (25. w mies.)	100 kg. zł	19,18	28,00	26,00	— 2,00
	wskaźnik	100	146	136	— 7,14%
5. Kurs dolara (25. w mies.)	zł	5,16	8,89	8,87	— 0,02
	wskaźnik	100	172	172	— 0,22%
6. Płaca robotnika niekwalifikowanego	tyg. zł	22,87	51.06	51,06	—
	wskaźnik	100	223	223	—

IX. Varia.

1. Dostrzeżenia meteorologiczne.

Stacja Poznań — Uniwersytet	Maxim. dnia	Maxim. stan	Minim. dnia	Minim. stan	Średnia miesięczna XII. 1929	Średnia miesięczna norm.	Średnia miesięczna Odchylenie
1. Temperatura powietrza (Celsiusza) . .	5	11,°6	24	-10°|0	2,°8	-2,°5	+ 3,°3
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk. . .	19	70,8	10	41,4	52,6	53,7	— 1,1
3. Prężność pary (mm).	14	8,4	23, 24	2,0	5,1	4,2	+ 0, 9
Wilgotn. względna %	28	98	22, 31	68	87	89	— 2
4. Zachmurzenie (0—10)	—	—	—	—	6,8	7,9	— 1, 1
					suma miesięczna		
5. Opady (mm). . . .	12	7,3	—	—	26,4	36,0	— 9, 6
					suma miesięczna		
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny)	—	—	—	—	71,0	33,0	—38,0

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
1	1	10	23	13	17	15	7	6 razy

Dni pogodnych 4, pochmurnych 14, z wichrem — z opadem 17, z burzą —, z gradem —, z krupam —, mroźnych (max. 0°) 5, z mrozem min. niżej 0°), 11, ze śniegiem 1, z mgłą 5,

2. Wodostan Warty.

Wodowskaz 0 = 51,45.

1. : — ; 2. : 0/23 ; 3. : 0|30 ; 4. : 0|34 ; 5. : 0|38 ;
6. : 0|36 ; 7. : 0/38 ; 8. : — ; 9. : 0|31 ; 10. : 0|34 ;
11. : 0/35 ; 12. : 0/35 ; 13. : 0|36 ; 14. : 0|37 ; 15. : 0|42 ;
16. : 0/51 ; 17. : 0/57 ; 18. : 0|62 ; 19. : 0|68 ; 20. : 0/71 ;
21. : 0/62 ; 22. : — ; 23. : 0|30 ; 24. : 0|18 ; 25. : — ;
26. : — ; 27. : 000|10 ; 28. : 0|10 ; 29. : — ; 30. : — ;
31. : —

3. Działalność straży pożarnej.

Ilość	I. Stare Miasto po l. brz. Warty	II. Stare Miasto p. pr brz. Warty	III. Wilda	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dzieln. nowe	Razem
Pożarów wielkich	—	—	—	—	—	—	—	—
średnich	—	—	—	1	1	—	—	2
małych	9	—	—	1	—	—	—	10
razem	9	—	—	2	1	—	—	12
Pomoc dor.	1	1	3	1	1	1	3[1]	11
Alarmów ogółem								23

[1]) 2 Starołęka Mała, 1 Winiary.

4. Aresztowania.

	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
Stan w początku miesiąca	13	11	24
Przypływ w miesiącu	552	181	733
Razem	565	192	757
Odpływ	542	191	733
Stan w końcu miesiąca	23	1	24
W odpływie jest zmarłych	—	—	—

5. Ruch przejezdnych.

Ilość zgłoszonych przejezdnych 3 298
z tych a) w hotelach 2 988
b) u innych 310
W tem z zagranicy 416

6. Gazownia miejska.

Zużyto		Produkcja				Oddano
ton węgla	ton koksu	gaz węglowy m³	gaz wodny m³	dwugazu m³	ogólna suma m³	na miasto m³
4379	—	1 623 430	—	693 750	2 317 180	2 321 180

7. Elektrownia miejska.

Wytworzono prądu w Centrali kwh	Spalono węgla pod kotłami kg	Zużycie węgla na wytworzoną kwh kg
2 728 430	3 055 841	1,12

8. Wodociągi miejskie.

	Zużyta woda m³
Śródmieście	165 485
Jeżyce	64 674
Św. Łazarz	56 421
Wilda	59 790
Sołacz	3 225
Dębiec	736
Rataje	988
Starołęka	1 205
Główna	3 808
Urzędy wojskowe, urzędy państwowe i kolej	115 743
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i domy czynszowe	38 182
Ogółem	510 257

9. Przeładownia Miejska.

Ruch kolejowy	Ruch żeglugowy
Przywóz wag. 1451	Przywóz: żadnego
Wywóz wagon. 213	Wywóz: 21 berlinek o pojem. 4320 ton jęczmienia
	21 „ „ 3998 „ żyta
	2 „ „ 366 „ owsa
	12 „ „ 3505 „ węgla
	2 „ „ 790 „ cukru
Ogółem 1664	

10. Ruch pocztowo-telegraficzny.

	Nadane	Nadeszłe
Zwykłe przesyłki listowe (listy, kartki, druki) papiery handlowe i próbki towarowe	21 509 789	2 181 297
Przesyłki polecone	127 468	114 599
Listy wartościowe	2 895	2 000
Paczki bez podanej wartości	49 297	26 313
Paczki z podaną wartością	1 311	5 027
Przesyłki za pobraniem	30 444	8 815
Zlecenia pocztowe (weksle, rachunki)	5 487	1 469
Czasopisma (egzemplarze)	2 349 568	127 713
Telegramy	18 214	22 788
Rozmowy telefoniczne międzymiastowe i międzynarodowe	50 903	63 524
Rozmowy telefoniczne miejscowe	1 996 679	
Rzeczywisty ogólny dochód zł.	953 571,31	
	wpłacono	wypłacono
Przekazy pocztowe i telegraficzne . , ... sztuk	38 442	69 508
Przekazy pocztowe i telegraficzne . . . . kwota zł.	5 335 901	5 530 452
Wpłaty i wypłaty P. K. O. . . . . sztuk	33 167	13 018
Wpłaty i wypłaty P. K. O. . . . . kwota zł.	16 883 327	1 540 111

Zestawienia kwartalne.

(Za czas od 1. X. do 31. XII. 1929.)

1. Małżeństwa

według zajęcia małżonków przed ślubem.

Zajęcie mężczyzny	Zajęcie kobiety (zawody jak obok)								ogółem mężczyzn
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Samodziel. rolnicy, przemysłowcy i handlowcy	—	4	2	1	—	—	—	9	16
2. Urzędnicy prywatni .	—	56	18	6	1	10	3	50	144
3. Rzemieślnicy (czeladź)	2	59	84	52	—	1	4	66	268
4. Robotnicy	—	6	17	76	—	—	—	15	114
5. Zawody umysł. wolne	—	4	1	—	—	2	—	9	16
6. Urzędnicy publiczni . .	1	10	10	6	—	10	2	28	67
7. Inne zawody	—	2	2	1	—	—	2	5	12
8. Bez zawodu i niezn. zaw.	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Ogółem kobiet	3	141	134	142	1	24	11	183	639

W tem związków zamiejscowych 4, i to m. robotnik z kob urz. pryw.; m. urz. publ. z kob. urz. pryw.; m. urz. publ. z kob urz. publ.; m. urz. publ, z kob. bez zawodu.

2. Urodzenia

Wiek matek noworodków żywych.

Wiek matki lat	Ilość matek	Ilość noworodków w miesiącach					W ogólnej liczbie nieślubn.	
		X.	XI.	XII.	razem	w tem miejscow.	miejsc.	zam.
poniżej 18	13	3	4	6	13	13	8	—
„ 18—20 . . .	97	28	29	41	98	82	38	8
„ 21—25 . . .	409	125	142	143	410	364	71	22
„ 26—30 . . .	384	134	120	139	393	359	29	11
„ 31—35 . . .	276	90	102	86	278	263	19	2
„ 36—40 . . .	99	35	26	39	100	93	3	4
„ 41—45 . . .	25	5	8	12	25	25	1	—
46 i wyżej	2	1	—	1	2	2	—	—
Wiek nieznany . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem . . .	1305	421	431	467	1319	1201	169	47
W tem miejscowych .	1187	383	392	426	1201	1201	169	—

3. Zgony według wieku i płci.

Wiek — lat	Miejscowe			Wszystkie zgony		
	m.	k.	ogół.	m.	k.	ogół.
Do 5 lat	100	83	183	113	93	206
6—10	14	15	29	17	17	34
11—15	2	2	4	4	4	8
16—20	3	11	14	10	13	23
21—30	32	36	68	41	47	88
31—40	18	35	53	24	44	68
41—50	29	19	48	32	24	56
51—60	37	29	66	46	35	81
61—70	34	39	73	40	40	80
Ponad 70	44	70	114	48	73	121
Wiek nieznany	1	—	1	1	1	2
Ogółem	314	339	653	376	391	767

4. Kasa chorych.

	W początku kwartału	W końcu kwartału	+ —
Ilość ubezpieczonych . .	83 034	75 227	— 7 807
Niezdolnych do pracy . .	2 550	3 710	+ 1 160

5. Sądy zawodowe.

a) Sąd kupiecki.

	Zaległ.	Nowych	Razem
Wniesiono spraw	252	124	376
Załatwiono przez:			
cofnięcie	13	—	13
ugodę	29	—	29
wyrok	57	—	57
inaczej	49	—	49
razem . .	148	—	148
Nie załatwiono	104	124	228

Przeciętna wartość sporu od 200—900 zł.

b) Sąd procederowy:

	Zaległ.	Nowych	Razem
Wniesiono spraw	564	324	888
Załatwiono przez:			
cofnięcie	16	—	16
ugodę	21	7	28
wyrok	254	12	266
inaczej	25	36	61
razem . .	316	55	371
Nie załatwiono	248	269	517

Przeciętna wartość sporu od 80—200 zł.

6. Ruch ludności według dzielnic miasta.

Dzielnica	Małżeństwa miejscowe	Żywo urodzeni miejscowi	Zgony miejscowi	Migracja		Przyrost lub ubytek		
				Przypływ	Odpływ	naturalny	napływ.	ogółem
Poznań (ściślejszy) . .	591	1061	603	7395	5023	+458	+2372	+2830
Główna	14	40	25	104	54	+ 15	+ 50	+ 65
Komandorja	1	5	1	18	19	+ 4	— 1	+ 3
Rataje	2	12	5	37	29	+ 7	+ 8	+ 15
Starołęka Mała . . .	11	22	3	46	42	+ 19	+ 4	+ 23
Dębiec	2	15	2	72	48	+ 13	+ 24	+ 37
Winiary	14	44	13	125	148	+ 31	— 23	+ 8
Naramowice dom.. . .	—	2	1	2	2	+ 1	—	+ 1
Razem	635	1201	653	7799	5365	+548	+2434	+2982

Przegląd kwartalny

za czas od 1-go października do 31-go grudnia 1929 roku.

Uwagi: Kwartał sprawozdawczy = a; kwartał poprzedni = b; czwarty kwartał 1928 r. = c.

Małżeństw zawarto w kwartale sprawozdawczym 639 (b: 446; c: 658); urodzeń żywych notowano 1319 (b: 1411; c: 1383); zgonów 767 (b: 876; c: 902).

W stosunku do kwartału poprzedniego liczba żywo urodzonych spadła o 92, liczba zgonów o 109.

W stosunku do IV/1928 spadła liczba żywo urodzonych o 4,77 proc., liczba zgonów o 14,96 proc.

Polepszyła się śmiertelność niemowląt (168 wobec b: 212) jako też u dzieci 2-5 roku życia (38 wobec 53).

Choroby zakaźne wraz z zapaleniem płuc spowodowały 224 zgonów (b: 232; c: 304).

W szczególności zmarło osób: na płonicę, żarnicę, dławiec, błonicę i krztusiec 36 (b: 21), na dur 1 (b: 7), na czerwonkę - (b: 3), na grypę - (b: 3), na gruźlicę 112 (b: 113), na zapalenie płuc 46 (b: 62), na inne choroby zakaźne: 29 (b: 23). Wzmogły się choroby dziecięce.

Nadwyżka urodzeń żywych nad zgonami wynosiła 552 (b: 535; c: 476), przyrost naturalny zwiększył się.

Na 100 mieszkańców przypada w stosunku rocznym: żywourodzonych 2,22 (b: 2,19), zgonów 1,29 (b: 1,36), uwzględniając zaś samych miejscowych przypada żywo urodzonych 2,02, zgonów 1,10.

Żywo urodzonych pochodzenia ślubnego było 1103 (b: 1177), nieślubnego 216 t. j. 16,3 proc. wszystkich noworodków żywych wobec 234 t. j. 16,5 proc. w kwartale poprzednim. Wśród matek niezamężnych było 37,0 proc. służących (b: 39,7 proc.). Miejscowo przynależnych dzieci nieślubnych urodziło się 169 na ogółem 1201 żywo urodzonych, t. j. 14,1 proc.

Układ wyznaniowy:

Małżeństw katolickich zawarto 620 t. j. 97,0 proc.; (b: 424 = 92,5 proc.), ewangelickich 3 (b: 6), żydowskich 2 (b: 2), mieszanych 14 (b: 12), innych — (b: 2).

Urodzonych z rodziców katolickich żywych dzieci ślubnych było 1066 (96,6 proc.; b: 1148 = 97,5 proc.); z rodziców ewangelickich 13 (1,2 proc.; b: 15 = 1,3 proc.), z rodziców wyznania mojżeszowego 10 (b: 4) ; z małżeństw mieszanych i innych 14 (b: 10). Na ogółem 216 (b: 234) noworodków żywych pochodzenia nieślubnego było katolickich 206 (b: 219), ewangelickich 8 (b: 15), mojżeszowych 1 (b: —), innych i niezn. 1 (b: —).

Zmarło ogółem katolików 715 (91,9 proc.; b: 803 = 91,6 proc.), ewangelików 39 (5,1 proc.; b: 61), izraelitów 9 (b: 9), innych 5 (b: 3).

Układ narodowościowy:

Małżeństw polskich zawarto 624 (97,7 proc.; b: 433 = 97,1 proc.), niemieckich 3 (b: 6), innych 2 (b: 1), mieszanych 8 (b: 6).

Dzieci ślubnych polskich urodziło się 1075 (97,5 proc.; b: 1158 = 98,4 proc.) niemieckich 12 (b: 13), innych 14 (b: 4), z małżeństw mieszanych 2 (b: 2). Dzieci nieślubnych polskich było 207 (95,8 proc.; b: 219 = 94,0 proc.), niemieckich 7 (b: 15), innych 2 (b: —).

Zmarło Polaków 729 (95,0 proc.; b: 808 = 92,2 proc.), Niemców 31 (b: 56), innych 7 (b: 12).

Przyrost naturalny ludności miejscowej wykazują katolicy.

Ruch wędrowny w przyroście zwiększył się. Nadwyżka przypływu wynosi 2434 (b: 2283) czyli w stosunku rocznym na 100 mieszkańców 3,92. Nadwyżkę przypływu wykazują wszystkie wyznania, Polacy, województwo poznańskie, b. dzielnice pruska, rosyjska i austryjacka. Z dzielnic miasta wykazują przyrost napływowy poza starym Poznaniem dzielnice: Główna, Rataje, Starołęka Mała i Dębiec.

Ogólny przyrost ludności w stosunku rocznym 4,80 proc. (przyrost naturalny 0,88 proc.).

Zygmunt Zaleski.